

DÉLMAGYARORSZÁG

Kedd, 1939. X. 17.

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

XV. évfolyam 236. szám

Lázás tevékenység a diplomáciai fronton

Páris eltolódásokat vár az európai sakkjátszárban — Nagy fontosságot tulajdonítanak az északi államfők stockholmi értekezletének — London az új olasz nagykövet megjelenésének jelentőségét hangsúlyozza

Németország 80 hadosztályt vont össze a francia határon, de a támadás megkezdése előtt Berlin utolsó békeostromával számolnak

Páris, október 16. Mialatt a nyugati harc-
térén az ellenfelek farkasszemet nézve várják
a cselekvés óráját, a diplomáciai fronton rend-
kívül élénk tevékenység folyik. Párisban való-
színűnek tartják, hogy az európai sakkjátszárban
még a hét feljárnán nagy eltolódásokra vezet
ez a tevékenység. A skandináv államfők stock-
holmi értekezletének Franciaországban főben-
járó fontosságát tulajdonítanak. Noha a német
hadvezetőség a nyugati arcvonalon hatalmas
arányú előkészületeket tesz s a sajtójelentések
szerint a Saar-ponalon mintegy 80 támadásra
kész álló hadosztályt vont össze, párisi diplo-
máciai és politikai körökben azzal számolnak,

hogy Berlin a támadás megkezdése előtt még
egy végső békeostromot kísérel meg. (MTI)

Az olasz nagykövet ma meglátogatta Halifax külügyminisztert

London, október 16. Bastianini londoni
olasz nagykövet kedden a külügyi hivatalba megy,
ahol a diplomáciai szokásoktól eltérően meglátog-
tatja Halifax külügyminisztert. Londoni diplo-
máciai körökben úgy vélik, hogy Bastianini látoga-
tása tullepi majd az egyszerű udvariassági látoga-
tás keretében. Bizonyosra veszik, hogy Bastianini
azoknak a megbeszéléseknek alapján, amelyek
elutazása előtt Mussolinival és Ciano gróffal
folytatott, egész széleskörű utasításokkal érkezett
Londonba.

Szerdán kezdődik az északi államok megbeszélése

Stockholm, október 16. A Havas-iroda je-
lenti: A dán és norvég király külügyminisz-
tere kíséretében különvonaton délelőtt 9.50 és
d. n. 6.10 órákor érkezik Stockholmba. Délelőtt 9
óra tájban külön repülőgépen érkezik a finn köztársasági elnök és a finn külügyminiszter. Az államfők és miniszterek a svéd király vendégeként a királyi palotában laknak.

A megbeszélések szerdán délelőtt kezdődnek.
Délben a svéd király családja körében ebéden
látja vendégül az államfőket, a külügyminisz-
terek pedig Sandler külügyminiszter ebédjére
hivatalosak. A megbeszéléseket délután folytat-

ják. Este Gusztáv svéd király estebédet ad.
Csütörtökön délelőtt újabb tanácskozás lesz,
utána a vendégek visszatérnek hazájukba. A
finn köztársasági elnök csütörtökön délután
utazik vissza Finnországba, a dán és norvég
király pedig a késő esti órákban a menetrend-
szerű éjszakai expresszvonattal.

A svéd távirati iroda egy másik jelentése
szerint a moszkvai lengyel nagykövetség, to-
vábbá a kievi, minszki és leningrádi lengyel
konzulátus személyzete Stockholmba érkezett,
hogy néhány nap múlva folytassa útját Lon-
donba és Párisba.

Még nem végleges az orosz-török megégyezés

Moszkva, október 16. A német távirati iroda
jelenti: Jól tájékozott helyen kijelentették, hogy
Saradzsoglu külügyminiszternek október 12-én
a tárgyalások 12 napi szünetelése után a Kreml-
ben történt látogatása sem járt a tárgyalási
helyzet tisztázásával. A török külügyminisztert
12-ike óta mostanig nem fogadták újra a
Kremlben. Moszkvában azt hiszik, hogy Dsze-

vad Ülken magasrangú török diplomata Erl-
men török mezőgazdasági miniszter társaságá-
ban már útban van Moszkva felé, talán új uta-
sításokat hoz a külügyminiszter számára, aki
immán 22 napja idős Moszkvában. Saradzsoglu
vasárnap este végignézte az operaelőadást.
(MTI)

Újból megindultak az orosz-török tárgyalások

Moszkva, október 16. Molotov miniszterelnök
és külügyi népbiztos a Kremlben helyi időszá-
mítás szerint 16 órákor megbeszélést fogadta
Saradzsoglu török külügyminisztert. Az orosz-
török tárgyalások, mint Moszkvában kijelentik,
ezzel ismét megindultak. (MTI)

Moszkva, október 16. Saradzsoglu török kül-
ügyminiszter és Molotov külügyi népbiztos hétfői
megbeszélése két óra hosszat tartott. A megbe-
szélések tárgyaról semmi sem szivárgott ki. Va-

lószerű azonban, hogy a tárgyalások még nem ér-
tek véget. (MTI)

Saradzsoglu találkozik a román külügyminiszterrel

Ankara, október 16. Saradzsoglu török kül-
ügyminiszter és Molotov külügyi népbiztos ba-
ráti légkörben folyó tárgyalásai során hír sze-
rint nagyjában megégyezés jött létre a követ-

kező alapon: Törökország és a Szovjet-Unió
kötelezi magát, hogy semilyen formában nem
támogat olyan hatalmat, amely a két szerződő
fél egyikét megtámadná.

Törökország kötelezi magát arra, hogy el-
zárja a Dardanellákat a hadviselő államok ha-
didajói elől.

Ugy tudják, hogy Saradzsoglu Moszkvából
visszatérően Konstaninában, vagy egy másik
feketetengeri kikötőben találkozik Gafencu ro-
mán külügyminiszterrel. (MTI)

Életbelépett a litván-orosz egyezmény

Kaunas, október 16. Urbsis litván kül-
ügyminiszter és a kaunasi szovjetorosz ügyvivő
hétfőn délelőtt a litván külügyminisztériumban
kicsérélte a segélynyújtási szerződésről és a
Vilna átengedéséről szóló ratifikáló okiratokat.
Az egyezmény ezzel életbelépett. Litvánia már
kedden megkezdte az átengedett terület katonai
megszállását. A litván csapatok bevonulását
szerdára tüzték ki Vilna városába. (MTI)

Ismét harcképtelenné tették a németek egy angol csatahajót

Berlin, október 16. A német távirati iroda
jelenti: A „Repulse” angol csatahajó, amelyet
egy német tengeralattjáró torpedóval teljesen
harcképtelenné tett, 62.000 tonna ürtartalmú
volt és 1916. januárjában bocsátották vízre.
Korszerűségben az angol hadihajóhadban a ne-
gyedik helyet foglalta el és csupán az „Enown”,
amelyet két hónappal később bocsátottak vízre,
a „Hood”, valamint a háború után épített
„Nelson” és a „Rodney” nevű hajók múlják fö-
lül. Hat darab 38.1 cm-es és 12 darab 10.2 cm-es
ágyúja volt, 8 torpedókilövő csővel rendelke-
zett. Négy repülőgépet szokott vinni fedélzetén.
Legénysége 1200 fő. Hossza 229 méter, sebessége
pedig 31.5 tengeri mérföld, míg a „Royal Oak”
csak 22 tengeri mérföldet tudott megtenni órán-
ként.

Meghúsított német légitámadás a skóciai partok ellen

London, október 16. A légügyi minisztérium
közli, hogy német repülőgépek hétfőn délután tá-
madást kíséreltek meg a skóciai partok ellen. A
támadó gépek az angol léghaderővel vívott harc
során súlyos veszteséget szenvedtek. (MTI)

Lelőttek három német gépet

London, október 16. A német léghaderőnek a
skóciai partok ellen intézett támadása során há-
rom német repülőgépet lőttek le.

A németek támadásukat a Tort hidja ellen és
Rosit környéke ellen intézték. A Tort hidját egyet-
len bombatalálat sem érte. Megerősített hírek sze-
rint három német repülőgépet lelőttek, közülük
egyét a »Tirt of Tort« néven ismert tengerből-
ben, a másikat pedig Tort vidékén. (MTI)

Német előnyomulást és visszavonulást jelent Páris

Páris, október 16. Hivatalosan jelentik hétfőn
este:

A németek ma reggel közvetlenül Moseltől ke-
letre mintegy 6 kilométeres arcvonalon tüzéségi
támogatással támadást indítottak. Elfoglalták a
Schneeberg-magaslatot, ahol aknamezők védelme

mellett könnyű biztosító egységeink voltak. Amikor tüzérsegünk tűz alá vette a magaslatot, az ellenség megállt, sőt Apachtól északra, ahol rövid időre behatolt állásainkba, vissza is kellett

vonulnia.

Október második hetében a francia haditengerészet 25.000 tonna Németországnak szánt árucikket tartóztatott föl. (MTI)

Németország nem folytat diplomáciai türelemjátékot

Berlin, október 16. A »Hamburger Fremdenblatt« berlini tudósítója szerint csodálatos dolog a mai katonai helyzet mellett, amely körülbelül megmutatja a brit tengeri haderő képességét, hogy a dán lapok, de francia újságok is, a német vezér újabb és még pontosabban meghatározott békejavaslatát várják. A cikkíró fölteszi a kérdést, vajjon a semleges lapok, amelyek ilyen állításokat terjesztenek, számolnak-e azzal, hogy tudatosan vagy nem tudatosan a birodalom ellenségeinek sorába állnak? Nem szabad a fejlődést az ellenkező

irányba visszafordítani. A birodalmi vezér volt az, aki október 6-án utoljára bejelentette az európai újrendezés alapvető tervét. A brit miniszterelnök volt az, aki ezt a nemeslelkű ajánlatot szelnek eresztette. Ez a tényállás. Németország nem folytat a felelősség kérdése körül diplomáciai játékot, amivel lehetővé tenné a londoni államférfiaknak, hogy kedvük szerint időt nyerjenek. A német hajóhad által elért siker tanúsága szerint erre semmi ok sincsen.

5224 új tanítói, 1004 új tanári állást létesítenek az új költségvetés terhére

A kultusztárca költségvetésének tárgyalása a bizottságban

Budapest, október 16. A képviselőház egyesített bizottsága hétfőn délután Törzs Tibor és vitéz Somogyváry Gyula előadásában megkezdte a kultusztárca költségvetésének tárgyalását. A költségvetéshez hozzászólt Czermann Antal, Szent-Ivány József, Király József, Szabó Gyula, gróf Apponyi György, Laky Dezső, Gács Kálmán, Balás Károly és Szabó Zoltán.

Hóman Bálint részletesen válaszolt a főtiszteletgondnokokra. Rámutatott, hogy ebben a költségvetésben minden bevett vállásfelekezett igen erős támogatásban részesül. Az egyetemek és klinikák kérdésével kapcsolatban hangsúlyozta, hogy föladatának tartja a díjtalan klinikai orvosgyakorlók megsegítését és újabb 100 gyakorlók részére évi 1540 pengős úgynevezett gyakorlói illetményt biztosítani.

— A tanárok és tanítók összelétszámának 85 százaléka ebben a költségvetési évben rendszeres tanár lesz és csak 15 százaléka lesz gyakorlói illetményvel javadalmazott helyettes tanár, illetve tanító. Az új költségvetésben

5224 új tanítói állás

szerepel, ebből 684 állás esik az anyaországra, a többi a felvidéki és kárpátaljai területre, ezenkívül

1004 új középiskolai tanári állást

is létesítenek. Ezek alapján jobb előlépési lehetőségek nyílnak.

A kultuszminiszter felvilágosításait a bizottság helyesléssel vette tudomásul, majd elhatározták, hogy a vitát kedden délután folytatják.

Kunder miniszter

a délszláv-magyar árucsereforgalom fejlesztéséről

Fő szerep jut a forgalom lebonyolításában az átépített budapest—szeged—belgrádi utnak

Szabadka, október 16. Kunder Antal kereskedelemügyi miniszter nyilatkozatát közli az egyik szabadkai újság. A kereskedelmi miniszter a délszláv-magyar gazdasági együttműködésről nyilatkozott:

— Magyarország és Délszlávia között az árucsereforgalom — mondotta a miniszter — a jelenlegi politikai és gazdasági adottságok közepette komoly fejlődés előtt áll.

Hangsúlyozta ezután, hogy a decemberben lejárató magyar-délszláv áruforgalmi és fizetési megállapodás megújítása jó alkalmat nyújt arra, hogy alapos vizsgálat alá vessék az áru- és fizetési forgalom összes kérdéseit. A magyar kormány a rendelkezésére álló eszközökkel már eddig is iparkodott a közlekedés terén fennálló

kapcsolatokat minél szorosabbra fűzni, hogy az árucsereforgalom akadálytalanul lebonyolítható legyen. Amikor az ország fő közlekedési útvonalainak hálózatát és a hálózat jövő fejlesztésének irányelveit megállapították, nagy figyelmet fordítottak a Délszlávia felé irányuló forgalom szükségleteire. Ugyanez a szempont fokozott mértékben érvényesül a legnagyobb forgalmi közúti korszak átépítésének munkatervében is. Így már befejezést nyert a budapest—szeged—belgrádi állami közút horgösig terjedő szakaszának átépítése. A vasúti összeköttetésre szintén nagy figyelmet fordít a magyar kormány. Tervezték, hogy Budapest és Belgrád között Árpád-rendszerű sínautóbuszokat járatnak. Fejlesztik a hajózást és a légi forgalmat is.

A nő a nemzetvédelem szolgálatában

Megnyit a MANSz nemzetvédelmi előadássorozata

(A Délmagyarország munkatársától) Ünnepek keretében nyílt meg hétfőn 18 órakor a MANSz szegedi csoportjának nemzetvédelmi előadássorozata. A központi egyetem aulájára zsúfolásig megtelt előkelő hölgyközönséggel, amely nagy figyelemmel hallgatta végig a megnyitó-ünnepség valamenyi szónokát és kiváló előadóját: Gelei József dr. egyetemi tanárt. Az emelvényen helyet foglaltak: dr. Csiky Jánosné, a MANSz országos alelnöke, Kispál Lászlóné szegedi helyettes ügyvezető-alelnök.

Tukats Sándor dr. főispán, Pongrácz József ezredes és Gelei József dr. professzor.

Kispál Lászlóné szólalt föl elsőnek és üdvözölte a megjelent előkelőségeket, majd Tukats Sándor dr. főispán mondotta el megnyitóbeszédét. Elismerését fejezte ki a MANSz szegedi vezetőségének a nemzetvédelmi előadássorozat megrendezéséért és hangsúlyozta, hogy örömmel látja Szeged asszonyait a nemzetmentő és nemzetvédő munkában; azokat a szegedi asszonyokat, akik a múltban is oly nemes példák-

kal bizonyították, hogy a nemzeti gondolat az asszonyok szívében keresztül jut el a megvalósulásához. Bizalommal tekint az előadássorozat sikere elé, mert az új honvédelmi törvény szakaszai, amelyek előírják a nők honvédelmi kötelességeit, nem holtbetűk, hanem elevenen élnek minden magyar nő lelkében.

Dr. Csiky Jánosné Csiky Jánosné mondotta el azután nagyhatású, ünnepi beszédét. Bevezetőben utalt arra, hogy 21 év előtt indította el Tormay Cecília a magyar nők nemzeti mozgalmát, amikor a nemzeti és keresztény gondolatot írta zászlójára. Nemzetvédelmi program volt a Tormay Cecília, mert amikor a gyermekeket védte, amikor az ifjúság lépteit irányította, fölkarolta a népi művészeteket és a nők kezébe munkát adott, akkor nemzetmentő munkát vállalt. Éppen ezért a magyar asszonyokat ma nem találja váratlanul az idők nehéz föladata, lelki fölkészültségük és szellemi erők tudatában vállalják a komoly, súlyos munkát, amelyet a honvédelmi törvény a magyar nőkre kiszab. Ezekre a föladatokra akarják előkészíteni a szegedi asszonyokat, leányokat a nemzetvédelmi tanfolyamon.

Gelei József dr. tartotta meg a következőkben nagykonceptiójú, tudományos fölkészültséggel és sok-sok emberismerettel fölépített előadását „Nemzetvédelem a házasságban és a családban” cím alatt. Kifejtette, hogy nemzeti nevelést csakis a családon belül lehet elképzelni, itt adják meg a nevelés alapjait, amelyek nélkül későbbi, bármilyen tudományos nevelés nem lehet eredményes. A természettudós tapasztalataival támasztotta alá rendkívül érdekes és értékes fejtegetéseit, amelynek hangsúlya azon volt, hogy a nemzetvédelem első sorban a család védelmén alapul. A nemzetvédelem két alapeleme az kell legyen tehát, hogy segítsük elő a házasságok létrejöttét és azt, hogy a házasságok ne maradjanak gyermekáldás nélkül. Ezt különösen társadalmi megmozdulások eredményezhetik s erre nemes példákkal is szolgált szűkebbkörű „házajából”, a Székelyföldről, ahol a székelyek egészséges fölfogása már régen megoldotta ezt a nemzetvédelmi problémát. Majd az ellenséges érzületű népek fiaival kötött házasságokról beszélt és hangsúlyozta, hogy társadalmi akciókkal kell megakadályozni az ilyen házasságokat, mert a magyarság nem adhatja oda értékeit olyan nemzeteknek, amelyek ellenünk használják föl azokat.

Családdá alakult nemzetközösség

Magyar életformát akar Erdély magyarsága

Kolozsvár, október 16. Az „Ellenzék” című kolozsvári lap Tamási Áron szerkesztésében új mellékletet indított. A melléklet első számában kiáltványt közöl, amelynek címe: „Nemzedéki vallomás”.

— Az élet tényei, határozottan mutatják, hogy az erdélyi magyarság lélekben magához tért. — írja a kiáltvány. Eljött az az idő, amikor egyetlen gondolatban és parancsban kell legnagyobb igazságainkat és életérdekeinket összefoglalni. Az egyetlen és mindent összefogó gondolatot abban a kijelentésben foglalhatjuk össze, hogy mind magyarok vagyunk. A számmunkra kötelező parancs így szól: Magyar élet, formát akarunk. Magyarok vagyunk és magyar életformát akarunk tehát mindig és minden körülmények között, mert ez Istentől elküldött érzés és reánk bízott föladat. Ujból hirdetjük, amit vallomásunk elején mondtunk: az élet tényei azt mutatják, hogy az erdélyi magyarság lélekben önmagához tért. Ez az igazság, mint minden igazság a földön, magába foglalja a munka és az építés törvényét. Felre nem érthető világossággal olvassuk ki tehát belőle, hogy az élet tényei egységre mutatnak. Ez az egység pedig családi és nemzeti jellegű, amiből törvényszerűen következik, hogy az erdélyi magyarság új életformája a családdá alakult nemzetközösség.

ma kedden

A várva-várt magyar filmvígjáték premierje

KORZÓBAN

Szelezky Zita
Rajnay Gábor
Latabár Kálmán
Szilassy László
Kőváry Gyula

KAROSSZÉK

Magyar Írók Filmje produkció első vigjátéka

Széles mederben indult meg az 1940. évi városi költségvetés vitája

A földbérleti rendszerről és a tanyavilág nehéz helyzetéről beszéltek a hétfői vita szónokai

(A Délmagyarország munkatársától) Hétfőn délután folytatták a szeptemberről elmaradt közgyűlést. A 16 órára hirdetett kezdeti időpontra kevés városatyja gyűlt össze, csupán a karzaton megjelent iskoláslányok csoportja hozott új színt.

Félórás késéssel nyitotta meg a közgyűlés második napját Tukats Sándor dr. főispán.

Tóth Béla dr. helyettes polgármester fölolvasta a szombat délutáni ülés jegyzőkönyvét, amelyhez Turóczy Mihály dr. szolt hozzá.

— A főispán úr — mondotta — nem rendelt el a titkos szavazást, de módöt kellett volna adni az én álláspontom tárgyalására.

Tukats Sándor dr. főispán: Ez nem tartozik a jegyzőkönyvi hozzászóláshoz.

Nagy zaj támadt és az elnök állandóan rázta a csengőt.

Turóczy: Foglalják jegyzőkönyvbe, hogy a törvényhatósági bizottságnak nem adatott meg, hogy az indítványom fölött határozzon.

Meskó: Ez nem tartozik ide.

Turóczy: Ne tessék folyton közbeszólni.

Meskó mondott valamit, de szavát nem lehetett hallani a zajban. Az elnöki csengő folyton szolt.

Turóczy: Másik kifogásom, hogy a főispán úr, a jegyzőkönyv szerint, föltette a kérdést: akarja-e a közgyűlés tárgyalni az indítványomat? A jegyzőkönyv szerint a közgyűlés fölkialtással döntött. Meg vagyok győződve, hogy

ha szavazásra került volna a sör, a közgyűlés 70 százaléka megszavazta az indítványomat.

Ezekre a szavakra újból kitört a vihar. A csengő állandóan szolt.

Vitéz Meskó Zoltán dr. emelkedett szólásra és visszautasította a kijelölőbizottság elleni bizalmatlanság kifejezését.

Meskó: Tudjuk, miért tettünk ilyen javaslatot. Az uraknak föllebbezés a céljuk. De ezzel jó lesz óvatosan bánni, mert kellemetlenül visszafelé sülnet a dölog.

Vitéz Shvoy Kálmán dr. szolt a tárgyhöz. Megállapítja, hogy a jegyzőkönyv hú tükre a mult ülésnek, csupán a Szögi Géza fölszólalását nem hallotta, majd így folytatta:

— Nem tartom szükségesnek, hogy azt vitassuk: helyesek voltak-e a történetek az elmúlt ülésen, vagy nem. Mindenkinek joga van a föllebbezéshez. Meskó bizottsági tag úrnak is tudomásul kell azt vennie; nem lehet fenyegetni és elriasztani ettől senkit. De fölszólalásomnak nem ez volt a célja;

olyan időket élünk, hogy Szeged közgyűléséhez ilyen vita nem méltó.

Shvoy Kálmán fölszólalását a közgyűlés megtapsolta.

Ezután a közgyűlés elfogadta a jegyzőkönyvet.

Általános érdeklődés közepette kezdte meg Pálffy József dr. polgármester

költségvetési expozéját.

Köszönetet mondott Dékány Sándor számvevőségi főtanácsosnak, aki az idén először állította össze a költségvetést. A továbbiakban ismertette a polgármester a költségelirányzat egyes tételeit és a pénzügyi bizottság lelkiismeretes munkáját.

A továbbiakban ismertette a polgármester, hogy Szeged új város és a városrendezés keresztülvitele nem sürgős; 55.000 pengőt így megtakarított a pénzügyi bizottság. Kérni fogják a kormányt, hogy a városrendezésre adjon haladékot.

— A földbér nagy tétele a költségvetésnek — folytatta a polgármester. Bár 6000 holddal több bérletünk van, mint 21 év előtt, mégis 900.000 pengővel kevesebb a bevétel. Ezt a kérdést tanulmányozom, de a béremelésre nem gondolok. A szociális kérdések között

a sokgyermekes családok elhelyezéséről kell gondoskodnunk.

A városnak 97 szükséglakása van, ezekben sokgyermekes családok laknak. Van gondoskodás, de ez nem kielégítő. Arra gondolok, hogy bérrelünk házakat a sokgyermekes családok részére. Az OTI-építkezés kívánatos volna.

— A kulturális problémákról szólva a Somogyi-könyvtár kibővítése és az egyetemi könyvtárral történő egyesítése lenne szükség szerű. Fontos lenne a Móra-féle ásatások és madártani gyűjtemények méltóbb elhelyezése, mert most sok anyag ládákban van.

— A táblai terület kibővítésére is föl kell kérni a közgyűlésnek az igazságügyminiszter figyelmét, — mondotta a polgármester. Gazdasági szempontból fontos kérdések a „paprikaház” fölépítése, amit a „Hangya” szorgalmaz; a közgyűlés ezt támogassa. A Hangya hajlandó a Valéria-teret is modernizálni. A befektetett tőkét 6 éven keresztül lehet 1941-től fi-

zetni, illetve törleszteni. Varga József iparügyi miniszter intervenciójára most már

sor kerül Röske-Szentmihálytelek közvilágításának villamosítására.

Ezután a polgármester P. Schneider Venzel plébános indítványát úgy módosította, hogy a szegények részére foglalkoztatót állítsanak föl. A rendőri palota építésének kérdése napirenden marad s az egyetemi építkezésre is sor kerül. A közkertészetet fejleszteni lehetne a temetői kertészet kiszélesítésével.

— Nem lehet takarékoskodni a külterületi telefonnal sem, — mondotta a polgármester —, vissza kell adni a telefont a tisztiorvosoknak is, mert emberi élet foroghat kockán.

— Bejelentem — folytatta —, hogy

katonaiügyi tanácsnoki állást kell szervezni,

mert ez az ügyosztály rendkívül fontos hivatást tölt be. Kérem a közgyűlés tagjait, mérlegeljék a polgárság teherbíróképességét és

legyen egy szoba a városházán, ahová a napipolitika nem tud behatolni.

Egy szempont kell vezérelje a polgárságot: összetartás a város érdekében.

A polgármester szavait taps fogadta. Ezután megkezdődött

a költségvetés általános vitája.

Széchenyi István dr. a Magyar Élet Pártja nevében mondott nagy figyelemmel kísért beszédet. Részletesen foglalkozott a földbirtokkérdéssel és megállapította, hogy

a városnak öröktulajdonba kellene adnia földjeit bérlő kisgazdák részére.

Értékesíteni kell a város ingatlanait és befektetni beruházásokra. 1932 óta nem volt Szeged építkezés. Az újszegedi villatellek árából meg lehetne valósítani Ujszeged vízvezetékét és csatornázását. (Eljenzés.) A Somogyi- és Egyetemi könyvtárak egyesítését ellenzi, majd a tarifapolitikával foglalkozott, amelyet Szegedre vonatkoztatva olcsóbbá kell tenni. Ha a Budapestre irányított szén fuvardíját 1 fillérrel fölemelik, 12 fillérrel le lehetne szállítani a Szegedre szállított szén fuvardíját. A bajai műutat ki kell szélesíteni stratégiai okok miatt és államosítani kell.

Shvoy: Benne van az 1941-es állami tervben.

Széchenyi: A cserepessori mai vízállásos helyzetet meg kellene szüntetni. A gazdasági viszonyok javulását várva is meg kell mondanom, hogy ha évről-évre ezt várjuk, sohasem jutunk semmire.

Ezután Dettre János dr. szolt a költségvetés vitájához.

— A költségvetési hozzászólás olyan, mint az évelőnövény, egyszer egy évben idekerül — kezdte beszédét. De minek beszélni, amikor a számvevő, pénzügyi bizottság, közgyűlés és közgyűlés munkája csak nyersanyag a minisztérium kezében, ahol megállapítják, hogy mi, önkormányzat, mennyit költsünk és mennyit vegyünk be. Honnan tudhatjuk a mai világban, 2 és fél hónappal január 1. előtt megállapítani 365 nap bevételeit és kiadásait? Ismeret-

Nyisd ki a szád!

és mond

Á Á Á Á Á Á Á Á Á Á

mert itt a legaranyosabb doktorbácsi, a

GYERMEKORVOS

a fiatal doktorbácsi édes-bus könnyes-mosolyos története

HÖRBIGER PÁL Victoria v. Balasco

és 30 bájos gyermekszereplő szereplésével

Keddtől esütőtökig a BELVAROSIBAN.

SZÉCHENYI MOZI Keddtől 5, 7, 9

PREMIER!

Izgalmas kémtörténet egy nagyszabású film keretében

VÖRÖS ORCHIDEÁK

Regény egy titkos kémszervezet életéből

A főszerepben: **OLGA CSEHOVA**

Mellette: Camilla Horn, A. Schoenhals, H. Hübner. Rendezte: N. MALASOMMA

Izgalmas, fordultatos, váratlan

len tényezők szabják meg szükségleteinket. A Szilveszter-majon költségvetésében szerepel egy adat: 500 mázsa szilva terem majd jövőre! Ki tudja ezt? Ebben a tételben csupán egy fix pont van: az üzemvezető fizetése.

— Minden évben magasabb a pótdóelő-irányzat — folytatta Dettre János dr. A pótdó a legigazságtalanabb. Módosítani kell az adóztatás rendszerét. Amennyivel nagyobb az értékadó, annnyival kisebb a pótdó.

Dettre János dr. itt adatokat sorolt föl az értékadó bevezetésére, majd számokat idézett a költségelőirányzatról. Naponta 7300 pengő a szoroson vett közigazgatás, 1000 pengő az egészségügy, 3000 a közoktatásügy, 1400 a szegényügy, 2800 a városépítés, 2700 a vagyongazdálkodás, 3000 pengő a kamat kiadása; ezzel szemben 3000 pengő a bevétel pótdóból. 22.000 pengőbe kerül a városi budget. Tragikus szempontok vannak. Budapesten olcsóbb az építkezés; nálunk egyáltalán nincs. Azon vitatkozunk, hogy a tűzoltólaktanya 2500, vagy 3000 pengőjét benne hagyjuk-e a költségvetésben? Budapesten 41 bérház építését tervezik. A legutóbbi budapesti ingatlanvásárlásból 4—5 szegedi. Ha így folytatódik a visszaesés, Debrecen fölékeredik Szegednek. Szegeden 9,1 százalék a lélekszámemelkedés, Debrecenben 20 százalék, Pécsen 16 százalék. Szomorú adatokkal fenyeget az 1940-es népszámlálás.

Ezután rátért Dettre János dr. a szegedi földkérdés taglalására. Ha a 20 pengős buzaár leesik, nyugtalankodnak a bérlők is. Emiatt át kell térni olyan rendszerre, amely több előnyt nyújt a városnak, mint a mai haszonbérrendszer. Próbáljuk meg kis darab földön az új rendszer bevezetését. A falukutatás munkáját kell elvégezni a bérlőknél, mert ki tudja közülünk, hogy él egy haszonbérlet a kis földjén, amelyet árverésen megszerzett. Talán a gyógynövénytermelésre lehetne őket megtanítani. 140.000 hold a város területe, ezen a 140.000 lélek él, ezek számára megfelelő életet kell biztosítanunk, mert egy-egy holdon egy ember nem élhet meg.

A tanya sulyos problémái

A következő főlészóaló Balogh István dr. alsótanyai plébános volt.

— A múltévi költségvetési vita elmaradt — mondotta Balogh István dr. A felsőmagyarországi események minden magyar szívet annyira el-töltötték, hogy talán nem is tudtuk volna figyel-münket kellően idekoncentrálalni.

— A polgármester urnak megvan az a jó tulajdonsága, hogy a költségvetési vita folyamán elhangzott beszédek kritikai megjegyzését állandóan jegyzi és azok ellenőrzését, vagy elintézését a közgyűlés után maga is sürgeti. Ez a polgármesteri sürgetés bizonyos tempót visz az egyes ügy-osztályok munkájába. Ez a tempó az idén hiány-zott.

A tanyaiak eddig is beszéltek, de mindig teher-bírási szempontból, én jogi igényeiket óhajtom ismertetni. Első helyen kell megemlíteni

a közigazgatás decentralizációját.

Erre már ismételt volt alkalmam a törvényha-tósági bizottság szíves figyelmét felhívnom és rá-mutatnom arra, hogy mit jelent a mai állapot a tanya lakó polgárságának, amely kénytelen mi-n den apró-cseprő ügyét 60—80 kilométernyi ut meg-tételével, munkanapvesztéssel mellett elintézni. Az egész közgyűlés azon az állásponton volt, hogy azonnal végrehajtandó a decentralizáció Alsó- és Felsőközponton, ahol a kirendeltségek már évtizedek óta működnek, az anyakönyvelés-nél alig több hatáskörrel. Az volt az általános vélemény, hogy

meg kell adni az I. fokú közigazgatási hatóságot megillető hatáskört az ott működő tisztviselőknek.

— A belügyminiszter ur elé ugylátszik, nem ilyen szövegezéssel került a közgyűlés álláspont-ja, mert leiratában, amely elutasító volt, állandóan arra hivatkozott, hogy nem adhatunk pol-gármesteri hatáskört a tanyai tisztviselőknek, mert különben tanácsnokot kellene küldeni. Vá-laszában a belügyminiszter ur azt is megemlítet-te, hogy több tanya központot óhajt létesíttetni. Miután azonban 10—12 tanya központ fölállítása a város mai költségvetését egészében fölborítaná, a közgyűlésnek az volt az álláspontja, hogy most

azonnal építsék ki a meglevő kettőt és a fejlődő élet igényeihez képest szükség szerint a többi-t. A közgyűlés olyan határozatot hozott, hogy évi 10.000 pengővel dotálja a tanyai közigazgatás fo-kozatos fejlesztésének programját. Ez a belügy-miniszteri jóváhagyás dacára sem történt meg, ezért enélkül a 10.000 pengő nélkül nem tudom a költségvetést megszavazni.

— A tanyai tisztviselők ügyével kapcsolatban legyen szabad egy egészen különös hátrányukra rámutatni. Köztudomású dolog, hogy a választás legtöbbszor annak a javára dől el, akit többen ismernek és akinek többször van alkalmja a tör-vényhatósági bizottság tisztelt tagjával érintkez-ni. Összehasonlíthatatlanul előnyben vannak te-hát azok a tisztviselők, akik a városban teljesí-tenek szolgálatot azokkal szemben, akik tanyán mű-ködnek. Így történt már több választás alkalmá-val is, hogy a tanyai tisztviselők bármennyire ér-deemesek is, miután nem ismerősek, a választá-sokon lemaradnak. A főispán urhoz fordulok és őt kérem meg arra, hogy valamilyen tanyai pótlék formájában, különösen pedig a behelyettesítések alkalmával ezt a különbséget a városi és tanyai tisztviselők között áthidalni sziveskedjék.

— Ugyancsak nagyfontosságú és elodázhatatlan kérdés a tanyán működő két hatósági állatorvosnak és három magánállatorvosnak ügye. Meltóztatnak emlékezni rá, hogy a múltévi októberi közgyűlésen javaslatot tettem arra nézve, hogy Alsó- és Felsőközponton hatósági állatorvosi ál-lás szerveztessék. Adatokkal szolgáltam arra, hogy ez a városnak egyetlen fillérnyi többlet ki-adást nem jelent. A polgármester ur maga is el-fogadta javaslatomat azzal, hogy adataimat szám-szerűleg megvizsgálja. Ez a decemberi közgyűlé-sen megtörtént, amikor a polgármester ur beje-lentette, hogy adataim megfelelnek a valóságnak,

a város két állatorvosi állást szervez-het anélkül, hogy ez pénzübe kerülne.

A közgyűlési határozat nemcsak a belügyminisz-tériumban, hanem a pénzügyminisztériumban is megfordult, mégis hónapok óta itt fekszik anél-kül, hogy a pályázat kiírása megtörtént volna.

— Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Azt hiszem, ha van tisztviselői fele-lősség, úgy ebben az esetben ez va-lóban fennáll.

Tudunk kell azt, hogy nemcsak a városi esik el bizonyos bevételtől, hanem az a körülmény, hogy még mindig magánállatorvos intézi a tanya állalategészség ügyét, még mindig nehézkes és még mindig sulyos anyagi kárt jelent a gazdáknak. Kérem a polgármester ur legsürgősebb intézke-dését, úgyhogy a legközelebbi közgyűlésen már megválaszthassuk a két új állatorvost.

— Nem hallgathatom el azt, ami az utépítés körül történik. Meltóztatnak emlékezni rá, hogy az elmúlt évben hosszantartó vita után sikerült olyan megállapodásra jutni, amely Alsó- és Fe-lsőtanya bizottsági tagjait egyaránt megnyugtatta. A tervezetet a közgyűlés elfogadta, a belügymi-niszter ur jóváhagyta. Most az történik, hogy

Felsőtanyán hónapok óta pontosan folyik az utépítés, Alsótanyán pedig néhány vagon kő kihordásán kívül még semmi sem történt.

— Hangsúlyozni kívánom, nekem semmi sem fáj, amit Felsőtanya kap, de minden fokozott mértékben fáj, amit Alsótanya nem kap. Alsótanya földrajzi fekvése ugyanis hátrányosabb, tehát annál több szeretetet, figyelmet, gondosságot igényelhet joggal a város hatósága részéről.

— Ha a statisztikai adatokat vizsgáljuk, azt látjuk, hogy Szeged város egész területe 141 000 kat. hold, ebből Alsótanya 84.721 kat. hold. Most meltóztatnék megengedni, hogy elhanyagoljam a város belterületét és Felsőtanyát és pusztán Alsótanya néprajzi adatait vessem össze az ország jelentősebb tanyai településeivel. Természetesen ott is levonva a belterületet és csak 1000 holdak-ban számolva. Debrecen 139, Kecskemét 128, Hód-mezővásárhely 109, Kiskunhalas 85, Szeged-Alsótanya 84, Polgár nagyközség 55, Szentes 51, Mező-tur 49, Békés 49, Kiskunfélegyháza 45, Karcag 45, Nagykorós 45, Szeged-Felsőtanya 42, Nyiregyháza 38, Szarvas 37 ezer hold.

— Lényegesen fölborul a sorrend, ha a tanyai területek lélekszámát vesszük figyelembe. Első helyen áll Szeged-Alsótanya 31.800 lélekkel, az-után Kecskemét 27.700, Hódmezővásárhely 20.100, Debrecen 15.900, Nyiregyháza 14.700, Szeged-Fel-sőtanya 13.100, Kiskunfélegyháza 12.200, Kiskun-halás 10.900, Békés következik 10.100 lélekkel. Népsűrűség szerint négyzetkilométerenként Nyir-egyháza 67,1, Szeged-Alsótanya 65,2, Szeged-Fel-sőtanya 53,3 lélek és így tovább Törökszentmik-lós, Kiskunfélegyháza, 11-ik helyen Debrecen 19,8 lélekkel. Ezekből a fölsorolásokból is kitűnik a szegedi tanya közigazgatásának jelentősége.

— A három legnagyobb város összehasonlítása pontos tájékoztatása nyújt Alsótanya közigazga-tási igényei felől espedig: Debrecenben 139.670 holdon lakik 15.900 lélek, Kecskeméten 128.477 holdon lakik 28.700 lélek és Alsótanyán 84.721 hold-on lakik 31.800 lélek. Debrecen tanyavilága nép-sűrűsége nézve négyzetkilométerenként 32,1. Kecskemété 40,1, Alsótanyáé 62,5.

De talán még inkább előtérbe lépnek Alsótanya közigazgatási igényei, ha Magyarország nagy városaival összehasonlítjuk. Alsótanya lakossa-gának lélekszámát véve alapul, az ország legna-gyobb városainak sorrendjében is a 24-ik helyet foglalja el. Közvetlenül megelőzi lélekszámra nézve: Szombathely 35.700, Szentes 32.800, Kapos-vár 32.700 lakosával, mert Nagykanizsának csak 30.869, Egernek 30.400, Jászberénynek 30.100, Hay-duböszörménynek 28.900, Kiskunhalasnak 28.800, Nagykorósnek 28.500 lakosa van. A kisebb Nagy-kanizsának és Egernek közigazgatási költségvete-se meghaladja az 1 millió pengős keretet, Alsótanya közigazgatása 50.000 pengőbe sem kerül. Mi? szólnának a nagykanizsai polgárok, ha Zalaeger-szegbe kellene bevinni az adót, avagy az egriek, ha mezőrendőri kihágásért Miskolcra idéznék őket? Itt bukkan előtérbe Atokháza, Csorva és Csengele közigazgatásának elmaradottsága. A közigazgatás tárgya maga az állampolgár és áll-lampolgárok az atokháziak is.

— Hogy

a szegedi tanya világ eddig nem lépett föl szervezeten a törvényhatósági bi-zottságban a maga közigazgatási igé-nyeinek fokozottabb érvényesítése ér-dekében,

annak két oka van:

1. a tanya lakosság példás hűsége és ragasz-kodása Szeged városához,
2. a szegedi tanya népe maga sincs tisztában e földterület néprajzi jelentőségével.

— Ne meltóztatassék elfogultsággal vádolni, amikor Alsótanyát ennyire az igazság reflektor-fényébe hozom. Annak ellenére, hogy a törvény-hatósági bizottságban a tanya képviselőjében ve-szek részt, nem tenném, ha ez sérelmére volna a város egyetemes érdekeinek.

Közben Tukats Sándor dr. főispán elhagyta a termet és az elnöklést Pálffy József dr. pol-gármester vette át.

Vitéz Meskó Zoltán dr. azzal kezdte beszé-dét, hogy

sok tekintetben igazat kell adni Ba-logh István dr. plébánosnak.

A tanyát nem lehet tovább elhanyagolni. Az állam óriási áldozattal tartja fenn a buza árát. A készülő földreform ezt megszünteti. A kis-bérlet majd racionális termelést eredményez. Hinni szeretné, hogy a polgármester expozéjá-ban kifejtett program megvalósul. Meg kell oldani a kórház kérdését, az elmeklinika épí-tését; ki kell forszírozni a királyi tábla hatás-körét, kibővítését. Föl kell hívni a kormány-zat figyelmét az egyetemen kapcsolatos ano-máliák megszüntetésére;

a kórtani, kórbonctani és szövettani tanszékek elhelyezése botrányos.

A Horthy Miklós-telep létesítését elfogadta a törvényhatóság s kérem az egységesen történő megoldást.

— Nem akarom mondani, hogy abnormális ez a költségvetés — fejezte be beszédét Meskó Zoltán dr. —, de bizony eléggé vészes vérsze-génységben szenved.

Ernyei István dr. támadta a költségvetést, illetve a rendszert, amely ilyen költségvetési előirányzatot szül. A város egymillió fölül-i kamatot fizet. A földbérlet tengerikigyvóvá vált, a kölcsönöket meg kell oldani.

Dettre: Egy megoldás van: visszafizetni!

Ernyei: Bizottságokat kell kiküldeni. A bü-rokrácia megöli az életet. A közigazgatást egy-szerűsíteni kell. A személyi kiadások 36 szá-zalékot foglalnak le.

Pálffy József dr. polgármester rácsengetett a közbeszólókra:

— Ne meltóztatassanak a szónokát zavarni, mert be akarja fejezni... — mondotta a pol-gármester a bizottsági tagok derültsége közé-pette...

Ezután az inségmunka demoralizáló hatásá-ról beszélt Ernyei István dr. Az inségadó nagy terhet ró a polgárság vállaira. Nincs munka-

nélküliség és ezt a méfelyt ki kell írni. Javasolta, hogy a törvényhatóság írjon föl a kormányhoz, hogy az inségadót törölje.

— En egész nap loholok ... — mőndotta.
Közbeszólás: Motorkerékpáron ...

Ernye... és látom az inségadó fekélyét magyarságunk testében.

Már 20 óra régen elmúlt, amikor a polgármester a vitát berekesztette. A költségvetés általános vitáját kedden 16 órakor folytatják.

Vádelejtéssel végződött a 100.000 pengővel kihuzott sorsjegy miatt indított bünpör

(A Délmagyarország munkatársától) Adám Mihály és Csaba István esongrádi egyetemi hallgatók az elmúlt évben közösen yették meg a 73261-es számú osztálysorsjegyet. A húzás előtt Adám — mivel másirányú elfoglaltságai voltak — megkérte barátait, figyeljék, nem húzzák-e ki közös sorsjegyét? Nemsokkal a húzás után Adám levelet kapott; a levélben Csaba azt írta, hogy sajnos, közös sorsjegyüket nem, de az ő sorsjegyét 100.000 pengővel kihúzták. Csaba az egynegyedes sorsjegyen nyert 20.000 pengőt az egyik esongrádi bankba utaltatta be, ezt a pénzt azonban Adám azzal az indoklással, hogy a nyerő sorsjegy volt a közös; záróltatta, majd barátja ellen csalásért és síkkasztásért bünvádi följelentést tett.

A bünvádi vizsgálat során és a Habermann

Gusztáv törvényszéki egyesbíró előtt hétfőn megtartott főtárgyaláson a súlyos váddal terhelt egyetemi hallgató tagadta, hogy a nyerő sorsjegy lett volna a közös. A kihallgatott tanuk eskü alatt vallották: a nyerő sorsjegy volt a közös. A tanuvallomások elhangzása után az egyesbíró ítélethozatalra vonult vissza, de amikor visszatért, hogy az ítéletet kihirdesse, a vádlott beismerte, hogy a nyerő sorsjegy valóban közös volt. Azt hangoztatta: elnézte a jegyzeteit, azért nem volt a sorsjegy számában biztos.

A beismerő vallomás után a vádat képviselő ügyész büncselekmény és kár hiányában elejtette a vádat és ezért a törvényszék a bünpörben megszüntető határozatot hozott.

Változatlanul sok a munka a tulzsufolt városi hivatalokban

Gyors és határozott intézkedésekkel kell segíteni a tarthatatlan állapotokon

(A Délmagyarország munkatársától) Az anyakönyvi hivatal három helyiségében még a hétfői nap folyamán is rengeteg anyakönyvi kivonat várt elintézésre. A hivatalban 14 ember megfeszített munkával dolgozik hetek óta. Az újonnan megbízott helyettes anyakönyvvezető: Radnai Béla kénytelen olyan helyiségben dolgozni, ahol rajta kívül még tízen dolgoznak. Pedig olyan bizalmas ügyek is szóba kerülhetnek, amelyek a fél nem szívesen tárgyal szem- és fültanuk tömege előtt. Erre való tekintettel Pálffy József dr. polgármester már korábban úgy intézkedett, hogy az anyakönyvi hivatal mellett lévő községi bíróság helyiségeit is az anyakönyvi hivatal rendelkezésére bocsássák. Ez azonban mind a mai napig nem történt meg. Vannak, akik azt mondják, hogy csupán november 1-én költözik el a községi bíróság a Zsótér-házba, ahol a városi kihágási bíróság is működik, de olyan verziók is keringenek, hogy a községi bíraskodás székhelyét majd májusban költöztetik át a bérházból.

Ebben a kérdésben végre erélyes intézkedésre volna szükség, mert a városi tisztviselők rendkívüli kényelmetlenségén fölül a mai állapot sérti a polgárság érdekeit is. Egyrészt nem jut hozzá kért irataihoz a kellő időben, másrészt kénytelen legszemélyesebb vonatkozású dolgait mindenki előtt kitegegetni, holott az csupán az anyakönyvvezetőre tartozna.

Egyébként a hétfői nap folyamán másik furcsa költözködésnek is szemtanui lehettek, akik a városházán megfordultak. A polgármester első aljegyzőjét: Pávó Ferenc dr.-t a bérház II. emeletére költöztették, Ördög Lajos dr. tb. tanácsnok irodájába. Pávó Ferenc dr. eddigi irodáját Kemenes Tibor dr. pénzügyi tanácsnok foglalta el. Mindenesetre furcsa és a városháza szűkös viszonyaira jellemző, hogy a polgármester előadója és első aljegyzője legfőbb telefonon érintkezhet az elnöki osztállyal és a polgármesterrel, holott az egészséges állapot az lenne, ha Pávó Ferenc dr. tb. tanácsnok a polgármesteri iroda mellett kapna elhelyezést.

Ezzel kapcsolatosan nem mulaszthatjuk el ismételtelen rámutatni arra a körülményre, hogy ezeket a fonák helyzeteket az teremti meg, hogy a város kénytelen saját palotájában helyet adni a rendőrségnek. Kénytelen helyet adni, mert a kezdeményezés hiánya miatt még mindig nem tudják valóra váltani a rendőrségi palota fölépítését. Hiszen a rendőrség is épp olyan zsúfoltan és kényszermegoldásokkal intézi elsőrendű fontosságú, közbiztonsági ügyeit, mint amilyen kínosan helyezik el a városi hivatalokat a torony alatt.

Ami az anyakönyvi hivatal földuzzadt munkáját illeti: nem remélhető az anyakönyvi forgalom csökkenése, miután most kezdődnek majd az állami tisztviselők igazoltatásai és ez újabb hatalmas munkatöbbletet ró az anyakönyvi hivatal tisztviselőire.

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ RT.

SZEGED, CSEKONICS és KISS-UTCA SAROK

GYERTYÁK, MÉCSESEK, BURÁK:

Sirgyertya 50-es 10 drb	—24
Sirgyertya 25-ös 5 drb	—24
Sirgyertya 12-es 2 drb	—20
Sirgyertya 10-es 2 drb	—24
Jocsigertya 8-as	—18
Kocsigertya 6-os	—20
Asztali gyertya 8-as	—18
Asztali gyertya 6-os	—20
Templomgyertya 4-es	—32
Templomgyertya 5-ös	—52
Csavart gyertya 30-as 10 drb	—24
Csavart gyertya 40-es 10 drb	—16
Csavart gyertya 50-es 10 drb	—16
100 gramos mécses 24 óras	—22
Kis mécses 3 óras 3 darab	—22
Kereszt mécses	—22
Mécsgomb 1 doboz	—22
Sirbura piros üvegből	—24
Sirbura matt kerek kicsi üvegből	—98
Sirbura matt kerek közép üvegből	P 1.28
Sirbura matt kerek nagy üvegből	P 1.48
Sirbura matt körte alakú kicsi	—78
Sirbura matt körte alakú közép	—98
Sirlámpa festett	P 1.78

Még vehet OSZTÁLYSORSJEGYET Osváth

főarúsítónál, Tábor-u. 3. Városi adóhivatali palota, dohánytőzsdé
Huzás ma!!

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET

A szegedi Városi Színház játérendje

Kedden: Bors István.
Szerdán: Földindulás.
Csütörtökön: Földindulás.
Pénteken: Földindulás.
Szombaton délután: Bánk bán.
Szombaton este: Érik a buzakalász.
Nasárnap délután: Érik a buzakalász.
Nasárnap este: Érik a buzakalász.
Hétfőn: Érik a buzakalász.

A színházi iroda hírei

Ma este DMKE-előadásban: Bors István! Kétfő szereposztás!

Földindulás, Kodolányi János remekműve szerdán, csütörtökön és pénteken.

Szombattól: Érik a buzakalász, Föllép a tápé bokréta!

A szezon első operaelőadása a jövő héten lesz, amikor a »Figaro házassága« kerül színpadra a legkiválóbb operaegyüttes föllépésével.

Uj gyorsírási és gépirási tanfolyamok

nyílnak október első napjaiban a MAJOR GYORSÍRÓSZAKISKOLÁBAN, Beiratás délelőtt, délután. Allamvizsga, Kiképzés levelezésből, helyesírásból. Elkészít gyorsírási és gépirási tanítás vizsgára. Arany János u. 7. szám. Mérsékelt tandíj.

FILM

Uj »Hotel Imperiale«. Legyőzve a jelenleg Európában uralkodó szállítási nehézségeket, most érkezett Magyarországra az idei szezon egyik legnagyobb szabású filmalkotása: az uj »Hotel Imperiale«, amelyet az amerikai Paramount készítet milliók költséggel. A magyar filmellenőrző bizottság a közelmúlt napokban adott engedélyt a film megjelenésére és éppen ezekben a napokban lesz a film magyar bemutatója Budapesten. A magyar közönség jól ismeri Biró Lajos világhírű művét, amely csakugyan végighódította az egész világot, nemcsak a színpadokon, hanem a különböző filmfeldolgozásokban is. Most az amerikai Paramount készítette el a világhírű darab új és minden eddigig fölülmuló, izgalmasan érdekes, nagyszabású és művészi filmváltozatát, amely szakkörök véleménye szerint az idei gyártás legnagyobb és legmagávalragadóbb alkotása, amely Newyorktól Londonig és Páristól Budapestig új világsikeret teremt a magyar író alkotásának. Az uj »Hotel Imperiale« főszereplői: Isa Miranda, aki Annát alakítja és Ray Milland, aki Nemessy főhadnagyot személyesíti meg. (Az eredeti darab Almássy főhadnagya az uj földolgozásban a Nemessy nevet kapta.) Általános érdeklődés várja a magyar mű új diadalutját, amely az egész világ nyilvánossága előtt új gloriifikálását mutatja meg a regény érdekessége mellett a magyar katonának. Ez lesz az első olyan változat, amely a Biró Lajos »Hotel Imperiale«-ját a maga zsigalmas élményszerűségében és földolgozásának teljességében mutatja be, az amerikai filmgyártás monumentális méreteivel és fölkészültségével.

Idősebb emberek gyomor- és hólpanaszainál reggelizés előtt legalább egy órával egy fél pohár természetes »Ferenc József« keserűviz, esetleg kissé felmelegítve, gyakran igen hatásos háziszor, mert a székletétet elrendezi, az emésztést előmozdítja és az egész anyagcserét jótékonyan befolyásolja. Kérdezze meg orvosát!

HIREK

— P. Abrahám Ambrus látogatása a városban. P. Abrahám Ambrus a tanárképzőiskola ujonnan kinevezett igazgatója, hétfőn tisztelgő látogatást tett Tukats Sándor dr. főispánnal, Pálly József dr. polgármesternél, Buócz Béla dr. rendőrfőkapitányhelyettesnél, Tóth Béla dr. helyettes polgármesternél, valamint Pálly György dr. kultúrmentésnél.

— Az észt-miniszterelnök a szegedi egyetem díszdoktora. Azok az események, amelyeket Szovjetország főlépése a velünk rokon kis északi köztársaságban: Észtországban előidézték, kormányválsághoz vezettek. A rendkívüli idők a haza legjobbjait kívánták vezetőikül. Így kapott Páts Konstantin köztársasági elnöktől kormányalakításra megbízást Uluots Jüri dr., a tartui egyetemen a római jogtörténelem professzora, aki mint több cikluson át volt képviselő, jelenleg az észt képviselőháznak az elnöke volt. Uluots miniszterelnök 49 éves és egyike az észt közélet legmarkánsabb egyéniségének. Kiváló szónok és az agrárius párt egyik vezére. Tanulmányait még a szentpétervári egyetemen végezte. Oroszlánrésze volt Észtország 1920-i és 1938-i alkotmányának, valamint az észt polgári törvénykönyvnek a kidolgozásában. Képviselte Észtországot a népszövetségnél. A finn-ugor népronsági eszmének egyik nagy barátja. A finn-ugor közművelődési kongresszusokon többször tartott előadást. 1932-ben a tartui egyetem háromszáz éves jubileuma alkalmából a szegedi egyetem a jogtudományok tiszteletbeli doktorává avatta.

— Meghalt Schaffer Károly, a világhírű agykutató. Budapestről jelentik: A magyar tudományos életet nagy gyász érte. Schaffer Károly dr. egyetemi tanár, a világhírű agykutató, vasárnap este tragikus hirtelenséggel elhunyt. Halálának híre nemcsak a magyar orvosi rend tagjai között kelte mély részvétet, hanem külföldön is, ahol nagyon jól ismerték Schaffer Károly korszakalkotó munkásságát. Nagy orvos volt és nemes emberbarát, aki egész életét a tudomány szolgálatába állította és szinte életének utolsó percéig fáradhatatlanul dolgozott. Még halálában is következetes volt önmagához: utolsó kívánsága az volt, hogy két kiváló tanítványa, a szegedi Miskolczy Dezső dr. idegklinikai professzor és a debreceni idegklinikai professzora vizsgálják meg és dolgozzák föl agyvelejét.

— Épül az evangélikus egyház új temploma. A pénzügyvizsgálósággal szemben, a Szent György-utca elején megkezdték az evangélikus egyház új templomának építési munkálatait. A templomépítés költségvetése: 50.000 pengő. Az evangélikus egyház az építkezésnél nagy gondot fordít arra, hogy az új templom művészi kivitelű legyen és Szeged egyik legszebb építményének tervezik.

— Több száz évesek a Szatymazon talált csontvázak. Jelentette a Délmagyarország, hogy szombaton délelőtt Szatymaz közelében a Katona-féle birtokon dolgozó munkások emberi csontvázakat találtak. A leletről értesítették a rendőrkapitányt, ahonnan Könyöky József dr. rendőrkapitány szállott ki a helyszínre. A csontvázakat Szegedre szállították. A rendőrfőorvos megállapította, hogy a csontvázak több száz évesek, tehát elcsúszott az a föltevés, hogy egy esetleges régi bűntény áldozatának a csontvázait találták meg a dolgozó munkások. Utólag megállapították azt is, hogy a lelet színhelyén régi, a középkorból származó temető volt, a Katona-birtok környékén a múzeum igazgatósága már ásásokat is végzett és számos muzeális értékű leletet talált. Az újabb leletekkel kapcsolatban nem lehetetlen, hogy a múzeum igazgatósága újabb ásásokat rendel majd el.

— Elítélték, mert megverte az apját. Boldizsár Lajos 20 éves szegedi asztalossegéd augusztus 11-én összeveszett édesapjával. A veszekedés hevében a fiatalember először durva szavakkal illette az idős embert, majd többször megütötte. Boldizsár ellen könnyű testisértésért emelt az ügyészség vádat, majd a bűnpörben hétfőn megtartott tárgyaláson a törvényszék Boldizsárt jogerősen háromhónapi fegyházra ítélte. Az ítélet végrehajtását azonban háromévi próbaidőre felfüggesztették.

Az idő A Meteorológiai Intézet jelenti 22 órakor. Időjárás: Elénk délnyugati szél, felhőátvonulások, a legtöbb helyen eső nélkül. Néhány helyen azonban lehetséges rövid záporosó, vagy zivatar. Sokfelé éjjeli és reggeli köd. A hőmérséklet alig változik.

— Elrontott gyomornál és az ezzel összefüggő bélzavarok, felvívódás, émelygés, homlokfájás, láz, hányás, hasmenés vagy székszorulás esetében már egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvíz is igen gyorsan, biztosan és költségesen tisztítja ki az emésztés útjait. Kérdezze meg orvosát!

— Véget ért az ipari és kereskedői jogosítványok bemutatása. Az ipari és kereskedői jogosítványok bemutatása, valamint az ezekhez csatolandó okmányok fölülvizsgálása a hétfői nap folyamán befejezést nyert. Temesváry László dr. aljegyző, az I. foku iparhatóság vezetője hétfőn a délután folyamán már megkezdte a beérkezett adatok összehasonlítását a kereskedői és iparos névjegyzékkel. Ehhez a munkához Temesváry László dr. segítséget kapott a polgármestertől, de így is eltart néhány napig, amíg megállapítják, hogy vannak-e és hányan vannak olyan kereskedők és iparosok, akik nem jelentkeztek. Itt említjük meg, hogy a törvény rendkívül szigorúan, két-hónapi fegyházzal bünteti azokat, akik a rendelkezésnek nem tettek eleget.

— Varga József dr. ünneplése a szegedi iparosság gyűlésein. Impozáns gyűlést tartott vasárnap az Alsóvárosi Iparos-Kör Vénig Gyula elnöke mellett. Németi Kálmán indítványára kimondták, hogy kegyeletos ünnepség keretében leplezik le a kör évtizedeken át fáradhatatlan igazgatójának, Nagy Mátyásnak arcképét. Hunyadi János dr. köri ügyész fölszólalása nyomán a gyűlés egyhangú lelkesedéssel mondta ki, hogy a legközelebb tartandó u. n. takarékvacsorát Varga József dr. iparügyi miniszter tiszteletére fogja megrendezni, hogy ezzel is kifejezésre juttassa szeretetét és háláját a város országgyűlési képviselőjével szemben, aki már eddig is számos tanujelét adta a szegedi iparosság iránti szeretetének. A gyűlés résztvevői tüntető lelkesedéssel fejezték ki ragaszkodásukat a rövid idő alatt népszerűvé vált képviselőjével szemben és a fölszólaló Németi Kálmán, Engi Péter, Matuszka József, Elek János vezetőségi tagok mindannyian lelkes szavakban méltatták az iparügyi miniszter érdemeit. Hasonló ünnepiességgel zajlott le a Felsővárosi Iparos-Kör gyűlése is vitéz Csányi János elnöke mellett. Amikor Hunyadi János dr. köri ügyész fölszólalásában rámutatott arra, hogy az Alsóvárosi Iparos-Kör miként szándékozik megünnepelni népszerű képviselőjét, vitéz Csányi János, Bálint Gyula, Trinkula József fölszólalásai után lelkesedéssel mondták ki, hogy az ünneplésben a Felsővárosi Iparos-Kör tagjai is részt kívánnak venni és nagyszámu küldöttséggel óhajtik képviseltetni magukat, hogy ezzel is kifejezésre juttassák a felsővárosi iparosságnak a miniszter személye iránti tüntető szeretetét és ragaszkodását.

— Vénasszonyok nyara. Ezer színben ragyog az ősz, a legfestőbb évszak, ha szabad így nevezünk... Ennyi szín, ennyi fantázia egyetlen más évszakban sincsen, mintha művészajlamát, minden tehetségét még utoljára kirázná palettájából a természet, a nagy alkotó... Vasárnap langyos-melegre fordult az idő; váratlanul, hiszen október közepén általában már nem esedékes a nyár... A nap olyan ragyogóan, oly barátságosan sütött, mintha bucsuzól a lehető legjobb emlékeket akarná hagyni az emberekben. Huszonöt éves meleg volt vasárnap és hétfőn. Igazi »vénesszonyok nyara«. Ma már ugyan nem érvényes ez a megjelölés, mert modern századunkban vénasszonyok egyszerűen nem léteznek. De azért valamennyien egyformán örülünk a váratlan »nyár« ajándékának, fiatalok, öregek, egyaránt...

— Tört aranyát, ezüstjét adja el Tóthnál.

— Elítélték egy kabátlovaját. Pigniczky János 49 éves kisteleki gazdasági cseléd az elmúlt évben Sipos Károly gazdálkodónál szolgált. Munkaadójától két bőrkabátot lopott, a kabátokat a szegedi őcskapiacon adta el, amikor a detektívek elfogták. Pigniczky ellen lopásért emelt az ügyészség vádat és a bűnpörben hétfőn megtartott föltárgyaláson Habermann Gasztáv egyesbíró jogerősen 6 hónapi börtönrre ítélte Pigniczky János

A Tisza 12 C

A rendőrség szegedi révkapitánysága közli: A Tisza vizállása október 16-án reggel 7 órakor — 45, hőmérséklete 12 fok Celsius. A levegő hőmérséklete 7 órakor 14 fok Celsius.

—oOo—

— MUNKAKÖZVETÍTÉS. Munkát kaphatnak a Hatósági Munkaközvetítő Hivatal utján (Mérey-utca és Mars-tér sarok, telefon: 19-73.) Férfiak: 3 kovács, 7 késes-köszörűs, 1 épületlakatos, 1 mérleglakatos, 1 villanszerelő, 1 kádár, 1 bognár, 4 költégyártó, 1 takács, 2 hevederszövő, 6 szabó (nagy munkás), 16 cipész, 2 papucsos, 5 borbély, 1 konyhalegény, 1 fetelepi kocsis, 1 kifutó, 3 gazdasági hónapos. Nők: 1 fehérneművarrónő, 6 hölgyfodrásznő, 1 kiszolgálónő, 2 intézeti mosónő, 3 mindenes, 4 bejárónő, 2 mindenes, 1 szakácsnő, 1 szobalány.

— Lájér Dezső emlékezete. Bensőséges gyászünneppel adózott vasárnap Szeged szervezett munkássága néhai titkára: Lájér Dezső emlékének. Délután 16 órakor gyülekezett a munkásság, az ismerősök és tisztelők nagy tömege a Dugonics-temetőben levő sírnál. A Szegedi Munkás-Dalegylet gyászudala után Valentiny Agoston dr. mondott emlékbeszédet. Idézte a megboldogult emléket és rámutatott, hogy Lájér Dezső mindenkor az emberi szolidaritás szószólója volt. Nemes emberi gondolkodását nem zavarja a pillanatnyi kábulat, hitt az emberi együvértartozás diadalában. Nemes élete példája követőre talál és sirhalma állomás marad a munkásság számára a viharzó élet utjain. Befejezésül a dalárda énekelt, majd a munkásság elhelyezte hatalmas koszorúját a síron.

— Megalakult az »Első Szegedi Ifjúsági Bélyegegyesület«. Vasárnap délután nagy érdeklődés mellett alakult meg Szegeden az »Első Szegedi Ifjúsági Bélyegegyesület« a szakirányú iparostanonciskolában. Matolcsy László tanár fáradságot nem ismerő munkával megmutatta, hogy meg lehet olyan elszigetelt és nehéz típusú iskolában is, mint az iparostanonciskola, vannak bélyeggyűjtők és azokat megfelelő vezetés mellett egytáborba lehet gyűjteni. A megalakuláson nagyon sokan vettek részt és megválasztották a 14 tagú tiszti kart. Választottak ezenkívül 11 tagú választmányt és öt választmányi póttagot. A szakszerű munka megkezdődött és vasárnaponként 15—17 óráig oktatás és csere folyik nagyszámu résztvevővel a földszint 9-es számu tanteremben. Más iskolából a tanulókat szívesen látják a vasárnapdélutáni összejöveteleken.

— Gyanus körülmények között meghalt egy fiatalasszony. Hétfőn délelőtt telefonon jelentették a szegedi törvényszék vizsgálóbírójának, hogy a hódmezővásárhelyi közokrházban vasárnap este gyanus körülmények között meghalt Süli Lajosné 37 éves asszony, egy jómódu gazdálkodó felesége. Sülinét 10 nappal ezelőtt súlyos belső vérzéssel szállították a közokrházba, ahol most — az orvosok minden fáradozása ellenére — meghalt. A vizsgálóbíró mivel Süliné halálánál bűncselekményt lát fönnforogni, elrendelte a holttest törvényszéki orvosi fölbontolását.

— Két hónapot kapott egy buzatolvaj. Molnár István dr. törvényszéki egyesbíró hétfőn tárgyalta Kovács András 27 éves sövényházi gazdasági cseléd lopási bűnpörét. Kovács a vádirat szerint munkaadójától: Ecseki Antaltól rövid idő leforgása alatt körülbelül 3 mázsa búzát lopott el. A vádlott a terhére rótt bűncselekményt beismerte és ezért a törvényszék jogerősen kéthónapi fegyházra ítélte.

— Szeged sz. kir. város árverési esarnoka hivatalos helyiségében (Oroszlán-u. 4.) 1939 október hó 20-án árverést tart, mely alkalommal a Városi Zálogház és Kézművesbanknál 1939. év augusztus végéig-lejárt és nem rendezett, míg a dr. Simon-zálogháznál 1939. évi szeptember hó 19-ig lejárt és nem rendezett zálogtárgyak kerülnek árverésre. Október 20-án délután fél 4-kor ékszerék, míg 21-én pedig ingóságok kerülnek árverésre. Igazgatóság.

—oOo—

BEKÜLDÖTT HIREK

»A rejtelmes Oroszország«. Az egyetemi és főiskolai hallgatók Bethlen Gábor Körének »Kedd-Esték« előadássorozatában kedden este háromnegyed 8-kor a kör hivatalos helyiségében (Kárász-utca 15.) Kiss Sándor dr. »A rejtelmes Oroszország« címmel tart előadást.

SPORT

A II. féléidőben egyenrangú ellenfél volt az ünneplést kassai csapat

Pontot veszített a KEAC, pontot szerzett a SZAK

(A Délmagyarország munkatársától) A Nemzeti Bajnokságban szereplő szegedi csapatok vasárnap az eredmény szempontjából elfogadhatóan játszottak, a színvonalas futballal azonban adósok maradtak. All ez elsősorban a KEAC-ra, mely vasárnap gyenge napot fogott ki, de többet vártunk a Szegedtől is; a SZAK pontszerzése a Postás ellen váratlanul jött.

Szeged-KAC 3:0 (3:0). Mintegy 2000 ember előtt játszották le a Szeged-KAC futballmeccset. A vendégcsapat ünneplése már a pályaudvaron megkezdődött, ahol a szegedi klub nevében Dacsó Arnold üdvözölte a kassaiakat, akik ezután gyalog jöttek be a városba és megkoszorúzták a Hősök Kapuját, majd misét hallgattak a székesegyházban. Az ünneplés folytatódott a sporttelepen a verőfényes őszi vasárnapon; Pálly József dr. polgármester meleg szeretettel üdvözölte a város nevében a vendégeket és többek között ezeket mondta:

— Isten szabad ege alatt megfogadjuk, hogy bármilyen következzék, szilárdan összefogva egymás kezét nem engedjük el többé soha.

Ezután Hedry Miklós dr., a Szeged elnöke köszöntötte a KAC-ot, akinek részéről Jaszusch Elek válaszolt az üdvözlésekre.

Amikor az ünnepi szónokok elhagyták a sporttelepet, megkezdődött a játék, amely végig fair keretek között mozgott, a nívóval azonban baj volt. A Szeged az I. féléidőben még csak játszott és Nagy (2), majd Lukács góljával 3:0-ás vezetést biztosított magának, a II-ik féléidőben azonban érthetetlenül nem ambicionálta a játékot annyira, hogy növelje az eredményt. Ez volt az oka annak, hogy a kassaiak a II. féléidőben sokszor veszedelmesen támadtak. Mindent összegezve, meg kell állapítani, a győzelem realitásához nem fér kétség.

A Szegedben Tóthnak ismét volt néhány remek védése, kitűnően játszott Baróti és gólerős volt Nagy.

A Szeged a győzelem révén a tabella második helyére került; mindössze egy ponttal előzi meg a piros-fehéreket a Ferencváros.

Rákoskeresztúr-KEAC 1:1 (0:0). A Szeged-KAC találkozó előtt rendezték meg ezt a meccset. Az egyetemi csapat legutóbbi eredményei alapján mindenki biztosra vette, hogy ezúttal is győz a KEAC, sajnos azonban nem így történt; bár valamivel jobb volt, a végén mégis örülhetett az egyik pontnak. Az egyetemistáknál nem volt baj sem a védelemmel, sem a fedezetsorral, annál inkább a csatárláncsal. Nagy hiba volt Tóth II. dr. középsatárjátéka körül; ez a kiváló futballista csak a jobbszélen használható ma már. Zappert 11-ese révén jutott vezetéshez a II. féléidőben a vendégcsapat, amelyet némsokára a kitűnő Tihanyi equalizált. A II. féléidő 31. perctől Vida III. sérülése miatt 10 emberrel játszott a KEAC, majd a 34. percben Lechnert kiállította a játékvezető a parijelző megsértéséért.

Az egyetemi csapatban hibátlan volt a közvetlen védelem, Kolozsy és Tihanyi.

Postás-SZAK 2:2 (1:0). A SZAK ismét tartalékosan volt kénytelen kiállani a meccsre; ezúttal nemcsak Bokor, Rózsa és Földesi, hanem Török is hiányzott. Ilyen körülmények között nem sok esélye lehetett a győzelemre, éppen ezért meg lehet mindenki elégedve az egyik pont megszerzésével, amelyet kizárólag lelkesedésével szerzett meg az együttes, a már 2:0-ra vezető Postással szemben.

Bokor (11-es) és Békés góljára Kis IV., illetve Solt (11-es) révén válaszolt a SZAK.

A piros-feketék legjobb embere Solt volt, ki-

vüle Góré és Hajdu nyújtott átlagon felüli teljesítményt.

A Nemzeti Bajnokság többi eredménye; NB. A) Ujpest-Kispest 2:2 (2:2), Szürketaxi-Ferencváros 4:3 (2:1), Törekvés-Nemzeti 3:2 (1:1), Gamma-Hungária 2:2 (1:1), Szolnoki MAV-Elektromos 2:0 (2:0), Haladás-Bocskai 8:0 (2:0). Az NB valamennyi mérkőzése meglepő eredményt hozott, NBB); alföldi csoport: UTE-BMAVAG 3:1 (3:1), FTC-Csepeli MOVE 1:1 (1:0), Vasasok-Budakalász 5:0 (4:0), WMFC-Szentlőrinc 18:2 (8:1); dunántúli csoport: Zugló-Alba Regia 3:3 (2:1), Komárom-Pénzügy 2:0 (1:0), Tatabánya-Lampart 0:0, Egyetértés-Bodrog 7:1 (3:1), SVSE-Pécs 2:0 (2:0), Tokod-SFAC 1:0 (1:0), Érsekújvár-MTK 5:2 (2:2) (barátságos); felvidéki csoport: BSzKRT-Losonc 1:1 (1:1), Peregcs-SK Rusj 2:1 (1:1), UAC-Munkács 6:1 (3:0), Ózd-Fülek 6:1 (2:1), SSE-Beregszász 2:2 (1:1), SBTG-DMAVAG 3:1 (2:1), BVSC-KSC 3:3 (2:1), DVSC-Nyiregyháza 2:0 (1:0).

—oOo—

NEMZETI BAJNOKSÁG

A) Liga.

1. Ferencváros	5	4	—	1	16:9	8
2. Szeged	5	3	1	1	8:5	7
3. Haladás	5	3	—	2	15:6	6
4. Ujpest	5	2	2	1	14:10	6
5. Kispest	5	2	2	1	15:11	6
6. Elektromos	5	2	2	1	10:8	6
7. Hungária	5	1	3	1	12:11	5
8. Szürketaxi	5	2	1	2	12:11	5
9. Törekvés	5	2	1	2	8:10	5
10. Szolnoki MAV	4	2	—	3	8:9	4
11. Nemzeti	5	2	—	3	7:9	4
12. Gamma	5	1	2	2	6:9	4
13. KAC	5	1	—	4	3:12	2
14. Bocskai	5	1	—	4	2:16	2

B) Liga
alföldi csoport.

1. WMFC	6	6	—	—	34:5	12
2. FTC	7	4	2	1	25:6	10
3. Csepeli MOVE	7	4	2	1	16:5	10
4. Postás	7	3	3	1	20:17	9
5. B. MAVAG	7	4	—	3	19:8	8
6. UTE	7	3	2	2	16:10	8
7. KEAG	5	2	2	1	7:4	6
8. SZAK	7	2	2	3	13:18	6
9. Vasasok	7	2	1	4	10:17	5
10. Rákoskeresztúr	7	1	2	4	11:27	4
11. Szentlőrinc	7	1	—	6	7:31	2
12. Budakalász	6	—	—	6	6:36	—

Meglepetés nélküli forduló a szegedi I. osztályban

(A Délmagyarország munkatársától) A vasárnapi forduló nem hozott különösebb meglepetést, legföljebb arról lehet szó, hogy érdekesen alakultak az eredmények, amelyek az alábbiak:

I. osztály: Ujzeged-SzTK 2:2 (1:1). Vezető: Gombkötő. Reális eredmény. Góllövők: Pintér L. (11-esből), Kószó, illetve Csonka és Sulyok. — Szilvénia-Munkácsok 6:1 (1:0). Vezető: Huszár. Megérdemelt győzelem. Góllövők: Halasi (4, egyet 11-esből), Oláh, Szegedi, illetve Gera. — Makó: Vasutas-MAK 1:0 (1:0). Vezető: Emódi. Nagy küzdelem után született meg a Vasutas győzelme Péli gólja révén. — Szentes: KTE-SzTE 5:2 (2:2). Vezető: Juhász dr. Góllövők: Karaszia (2), Huszár (2), és Kákonyi, illetve Budai (2). — Kiskunfélegyháza: KAC-Reménység 5:1 (3:0). Vezető: Vezér II. Góllövők: Borbély II. (3), Barakonyi, Várszegi, illetve Morell (11-esből). — Hódmezővásárhely: MTK-HTVE 2:0 (1:0). Vezető: Kohautek.

II. osztály: Szeged: Felsőváros-Kiskundorozsma 6:0 (2:0). Vezető: Gyarmati. Góllövők: Kecskeméti (2), Rácz (2), Szél és Baló. — SZAK

II.—Postás 8:3 (2:2). Vezető: Pataki I. Góllövők: Kovács V. (2), Beretics, illetve Solymosi (3, egyet 11-esből). — Vasutas II.—Mindszent 5:0 (0:0). Vezető: Bánfi. Góllövők: Borbély II. (2), Király III. Bohata és Lehoczky. — Zrinyi-Munkácsok II. 0:0. Vezető: Benedek. — Szőreg: Rákóczi-KEAC II. 2:1 (1:0). Vezető: Dobóczky. Góllövők: Tóth (2), illetve Baltazár (öngól). — Hódmezővásárhely: HTVE-Honvéd 3:0 (2:0). Vezető: Pálkás. — Kistelek: Kistelek-Ujzeged II. 4:2 (3:0). Vezető: Barcs. Góllövők: Gerber II. (2), Pálkás, Bartucz, illetve Bíró (öngól) és Sándor. — Makó: Móraváros-MAK II. 8:2 (3:1). Vezető: Szopori.

Szövetségi meccsek: Szeged: Szilvénia II.—Móraváros II. 6:2 (2:0). Vezető: Borbély. Góllövők: Bock (2), Katona (2), Spitzer (2), illetve Balogh (2). — Alsóváros II.—KEAC III. 1:1 (1:0). Vezető: Jódal. Góllövők: Kókai, illetve Bükky (11-esből), Felsőváros II.—Zrinyi II. 11:0 (8:0). Vezető: Vezér I. Góllövők: Kelemen (6), Erdélyi (2), Király (2) és Ujvári.

Ifjúsági bajnokság: Szeged: Ujzeged—Zrinyi 5:2 (2:1). Vezető: Schmödl. Góllövők: Héger (2), Bozókai, Sebestyén, Sánta, illetve Burkus (2), Vasutas—Felsőváros 1:0 (1:0). Vezető: Kuhn. Góllövő: Németh. SZAK—Alsóváros 2:2 (1:1). Vezető: Tegze. Góllövők: Lakó (2), illetve Nagy és Virág. SzTK—Móraváros 5:0 (2:0). Vezető: Baranyi. Góllövők: Lévai (2), Pusztai (2) és Károlyi.

—oOo—

Szegedi I. osztály

1. KAC	5	5	—	—	17:3	19
2. Szilvénia	5	4	—	1	16:7	8
3. Vasutas	4	3	1	—	9:1	7
4. MTK	5	2	2	1	11:9	6
5. MAK	6	2	2	2	13:11	6
6. KTE	6	3	—	3	13:17	6
7. Ujzeged	5	3	1	2	9:8	5
8. Reménység	6	2	1	3	10:15	5
9. Munkácsok	6	2	—	4	12:18	4
10. SzTK	4	1	1	2	8:10	3
11. HTVE	6	1	1	4	6:14	3
12. SzTE	5	—	1	4	7:18	1

Tóth az A)-, Baróti a B)-válogatottban a románok ellen

(A Délmagyarország munkatársától) Vitéz Ginzery Dénes és Fábrián József szövetségi, illetve utánpótlási kapitány vasárnap összeállította a román válogatott ellen Bukarestben kiálló magyar együtteseket. A csapatban ismét helyet kapott a két szegedi játékos, akik a németek ellen is szerepelt: Tóth és Baróti. A piros-fehér fedezet ezúttal azonban a B)-együttesben kapott helyet.

A Bukarestben szereplő két magyar csapat:
A) Tóth — Pákozdi, Bíró — Pázmándy, Sárosi III., Dudás—Kincses, Sárosi dr., Zsengellér, Déri, Gyetvay.

Tartalék: Vincze.
B) Csikós — Olajkár I., Polgár — Baróti, Tóth, Szalay (Nemzeti),—Váradi, Nemes, Kolláth, Sütő, Tóth. Tartalék: Király.

Általános kapustartalék: Baumann.

× Csupán az ifjúsági váltóbajnokságot rendezték meg vasárnap Szegeden. Vasárnapra tűzte ki a MASz déli kerülete az ifjúsági és szenior, váltó, valamint csapatbajnoki küzdelmet. Tekintettel arra, hogy a KEAC-álltók vasárnap a főiskola küzdelmében vettek részt, a szenior váltó elmaradt. Ifjúsági eredmények: 4x100m: 1. SzTK 48.1. 2. Gyulai gimn. 48.3. 3. Vasutas 50. — 4x400 m: 1. Gyulai gimn. 3:54. 2. SzTK 3:55.6. 3. Vasutas 4:03.2. — 4x1000 m: 1. Vasutas 12:25.3. 2. SzTK 13:20. — 3000 m ifj. csapat: 1. Vasutas 24 pont, 2. Gyulai gimn. 35 pont. Egyénileg: 1. Gyurics Vasutas 11:07.6, 2. Szécsi Gyulai gimn. 11:13.6, 3. Gyurics II. Vasutas 11:45.2. — Szenior 5000 m: (csapat): 1. Vasutas A), 2. Vasutas B). — Egyénileg: 1. Csonka 17:53, 2. Juhász 18:05.8, 3. Gyetvay 18:27.3.

× KEAC-attléta a főiskolai csapatbajnoki versenyen. Vasárnap rendezték meg Budapesten a főiskolai atlétikai csapatbajnoki versenyt József királyi herceg vándordíjáért. A küzdelemben a KEAC is részt vett és a hatodik helyen végzett 4 ponttal.

Gyümölcsfa, díszfa, szőlő, cserje, és tenyőtelek, magastörzsű és bokorrozák kaphatók Demeter Ferenc kertészeti üzletben Ujzeged, Szőregi-ut 42. Telefon: 22-10

APRÓHIRDETÉSEK

Eladó

Olcsó házak, szálló, gyümölcsös, tanya birtokok: Alkalmi vételek!
Adómentes magastölde-szintes ház 3 lakással kerttel 6500 P. Családi 4 szobás fürdőszobás, pincézve jókarban, körúton belül 16 500 P. Új, adóm. uri családi ház 3 szobás, minden komforttal, kerttel 16000 P. Sarok bérház körúton belül, forgalmas uton, jömeneteli üzlettel, több lakással, pince, nagy kert 20 000 P. Emeletes bérház Petőfi sugárútnál, 2300 P évi bérrel 16000 P. Emeletes ház, 3 és 4 szobás, fürdőszobás lakással Tisza Lajos körútnál. 25 000 P. Emeletes sarokbérház körúton belül, fürdőszobás akással 3800 P évi jöv. 35 000 P. Bérház 2, 4, 5 szobás komfortos lakásokkal Dugonics térenél 50 ezer P. Új, adómentes bérház piacnál, üzletekkel, komfortos lakásokkal, 7 százalékos netto jövedelemmel 90 000 P. 3 holdas szálló, gyümölcsös, 3 szobás uri házzal János szállás állomásnál 11 000 P. 2 holdas szép szálló és gyümölcsös város alatt villamosnál 6500 P. 12 b. szántó, szálló tanyával dorozsmai műút közelében 11 000 P. 10 holdas borszőllő tanyával Alkotanyai műút közelében 16 000 P. 90 holdas szántó tanváshirtok alkotanyai műúthoz közel 72 000 P. — Alkalmi vételek! Nagy választék!

Mézerné

P. M. Irodában, Horthy M. u. 2. (Kulturpalotánál)

Butorozott szoba

Különbejárattal szépen butorozott szoba villanyal kiadó. Fodor u. 17. I.

Különbejárattal butorozott szoba fürdőszobával 1-2 személynek esetleg ellátással november egyre kiadó, Mikszáth Kálmán u. 11. I. e. 2. sz.

Csinosan butorozott szoba, fürdőszoba használatos kiadó. Somogyi u. 11. I. 2.

Lakás, izléshelyiség

5 szoba, hallos újonnan renovált lakás kiadó. Telefon 30-66.

Portális üzlethelyiség irodának is alkalmas, olcsón kiadó. Arany János utca, 8.

Belvárosban komfortos modern lakást olcsó emeleten keresek, külön 4 szobást, külön kétszobást. Cim a kiadóban.

Elköltözés miatt kétszoba hallos teljesen modern lakás november elsejére átadó. Kazinczy u. 14. II. 7.

Belvárosban két egymásbanyiló utcai garzonlakás konyha nélkül előszoba, fürdőszoba, víz, villany, gáz bent, csak úriember részére november 1. kiadó. Érdeklődni Oroszlán u. 2. Házfelügyelőnél.

Felhalmozás

Egy erős és egy gyenge kézimunkást felvesszék. Kakuszi István úri szabó. Battyányi utca 2.

Szerényigényű rendes leány üzletbe ajánlkozik kiszolgáló leánynak. Jelige a kiadóba. Megbízható.

Massirozónő, állandó munkára jelentkeznek Tiszaparti gőzfürdő (Wagner) pénztáránál.

Ügyes varró- és tanulóleányt felvesz Balogh divatszalon Tisza Lajos körút 70.

Kifutóleány azonnal felvétetik özv. Iriez Dezsőné kalapüzlet Oroszlán utca 3.

Fehérneműjavítónőt keresek, aki nem háznál dolgozik. Cim a kiadóban.

Restaurálás alkalmazott

Jó bizonyítvánnyal rendelkező főző mindenes vagy szobaleány felvétel. Baracs Divatház

Bejárónőt keresek jó bizonyítvánnyal, kétszobás, parkettás lakáshoz rendes fizetést jó bánásmódot biztosítok. Szentgyörgy u. 4. — földszint 6.

ADAS-VÉTEL

Veszek férfi, női, gyermekruhát, butort, hivásra hához megyek. Weiterné Szivárvány u. 50. sz.

Egy jókarban levő Perzsia-bunda eladó. Érdeklődni Somogyi u. 22. Bálint András szűcs-mesternél.

EZÜST evőeszközök arany egyfedelű férfi Schaffhausen óra, egy pár briliáns fülbevaló, megbizásból olcsón eladó.

BOKOR ékszerésznél Kelemen u. 7.

Cserépkályha

kifogástalan állapotban eladó. Megtekinthető: Központi Tejcsermök Rt. Párisi körút 16. sz. telepén az irodában.

KÜLÖNFÉLÉK

ELVESZETT vasárnap este 7 óra után a Széchenyi-térről a Mikszáth K. utcán át a Valéria-térig egy muslin kendő. Megtalálójára jutalom ellenében adja le Nagy Albert. Valéria tér 4.

SZAKÁCSKÖNYV

Irja: dr. Csikós Nagy Józsefné

Kedd; ebéd: burgonyaleves csipetettel, sertéscomb egybesütve, kalarabéfélezéssel, zsemlyefőfűjt kávésodóval; vacsora: töltött rizs, gyümölcs.

Szerda; ebéd: csontleves májgombóccal, bajor rostélyos burgonyakörettel, dararétes; vacsora: vacsora: burgosya vajjal, déli tészta.

Csütörtök; ebéd: kalarabéleves, töltött paprika, savarin; vacsora: kapartszelet, burgonyakörettel és savanyúsággal, déli tészta.

Péntek; ebéd: borsóleves zsemlyekockával, ráchall burgonya- és rizskörettel, turóslepény; vacsora: burgonya vajjal, déli tészta.

Szombat; ebéd: korbélyleves, egybesült sertésoldalas, tökfőzelék, csöröge; vacsora: majoránás-metelt, gyümölcs.

Vasárnap; ebéd: kelvirágleves, nyul vadasan, szalvettagombóccal, puncstorta; vacsora: nyul-pástétom, vaj, déli tészta.

VESEVELŐ

A sertésveséket megmosva, megtisztítva, vékony karikára vágjuk, a velőt vízben megtisztítjuk hártájától és a vértől. Zsirban kevés reszelt-hagymát pirítunk késhegynyi paprikával, beleteszük a vesét és puhára pároljuk. Amikor jó, hozzákeverjük a velőt és még pár percig a tűzön hagyjuk. Tálaláskor sózzuk meg s ugyanekkor kevés törött borsót is hinthetünk rá.

CSÖRÖGE-FANK

30 dkg lisztből, 6 tojássárgájából, csipet sóból, kávéskanálnyi cukorból és 1 és félkanálnyi rumból rétestésztakeményiségű tésztát gyurunk, a lisztmennyiséget szükség szerint pótolva. Jól kidolgozzuk és letakarva 20-25 percig pihentetjük. Kétfoknyi vastagra nyújtjuk ki és 4 ujjnyi széles és hosszú kockákra metéljük a derelyemetélővel. A kockákat középen kétszer bevagdaltjuk és forró, bő zsirban szép sárgára sütjük. A zsirt jól lecsöpögtetjük, a kockákat tálra rakjuk, vaníliás cukorral meghintjük és melegen tálaljuk.

PUNCSORTA

6 tojásból rendes piskótátésztát keverünk és 4 tortalapot sütünk belőle. A krémje következőképpen készül: 6 tojássárgáját habosra keverünk, 25 dkg vaníliás cukorral, 2 dl tejszint öntünk hozzá és folytonos kevergetés közben addig főzzük, amíg forni kezd. Levéve a tűzről, beleszűrünk 8 kis tábla fölolvastott zselatint és tovább kevergetjük, amíg kihül. Ekkor összehabarjuk 1 és fél liter kemény tejszinhabbal és 10-10 dkg összevagdalt és előttevaló napon kevés rumba áztatott mazsolával és citrónattal. Még egy kávéskanálnyi rumot is öntünk a krémbe, azután megtöltjük vele a lapokat. Tetéjét és oldalát pedig rózsaszínű puncsmázzal vonjuk be és használatig jégen tartjuk.

PICK szalámiguár

Felsőtiszapart 12. Tisza Lajos-körút 83. elárusító üzleteiben
 friss fejlab 70 fillér kg-ként
 friss sertésháj 1.65 pengő kg-ként
 zsirszalonna-szodelék 1.40 pengő kg-ként
 préselt tepertő 40 fillér kg-ként

Szeged sz. kir. város kisgyűlésétől.
 515-1939. kisgy. sz.

Hirdetés

Közhírré teszem, hogy Szeged sz. kir. város th. kisgyűlése az 1939. évi október hó 13. napján tartott rendes ülésében a következő közérdekű határozatokat hozta:

Dr. Zolnay Imre szegedi lakosnak örökáron ingatlant adott el;
 a városi színház 1939-40. évi vigáimi adóját átalányozta;
 a Miasszonyunkról nevezett zárda terhére előírt hűsfoyasztási adót törölte;
 vitéz Bánky Róbert színigazgató és társai részére a színházi ruhatár bérjévedelmét átengedte és részükre a hirdetési kedvezményt megadta.

Ezen kisgyűlési határozatok ellen a hirdetés megjelenését követő naptól számított 15 nap alatt a polgármesteri hivatalban benyújtandó föllebbezésnek van helye.

Szeged, 1939. október 14.
 Dr. Pálly József, polgármester.

TŐZSDE

Budapesti értéktőzsdezárlat. Lanyha, üzlettel volt a mai tőzsde. Ösztönző hírek hiányában a kínálat a piac egész területén megerősödött és mivel a vételkedv megszűnt, a részvények árcedményekkel találtak felvevőre. Különösen a Rima, Bauxit, Kőszén és Urikányi részvényben mutatkozott jelentékeny árvesztés. Később az irányzat egyenlenné vált, egyes részvényekben az alacsony árfolyamokon megjavult az érdeklődés, más részvények árfolyamai pedig az élénk kínálat miatt tovább süllyedtek. A tőzsde lanyha irányzattal, számottevő árvesztéssel zárult. A járadékpapírok piacán csekély üzlet mellett az irányzat alig tartott. Magyar Nemzeti Bank 169, MAK 346, Ganz 18.90, Egyesült Izzó 122, Szegedi kender —.

Zürichi devizazárlat. Páris 10.05, London 17.72, Newyork 445.87, Brüsszel 74.55, Milánó 22.50, Amsterdam 236.75, Berlin 177.50.

Budapesti hivatalos valutaárfolyamok. Angol font 15.05-15.25, belga frank 63.10-63.70, dán korona 72.80-73.60, dinár 6.50-7.90, dollár 378.70-384.30, francia frank 8.60-8.80, hollandi forint 200.70-202.70, Cseh-Morva protektorátus 7.50-11.80, (20 K-nál nagyobb címletek kivételével), Szlovákia 7.50-11.80, (20 K-nál nagyobb címletek kivételével), kanadai dollár 3.40-3.45, leu 3.00-3.60, lira 16.90-17.90 (500 és 1000 líras bankjegyek kivételével), német márka —, norvég korona 85.80-86.70, svéd korona 92.20-91.10, svájci frank 84.70-85.60.

A budapesti terménnytőzsde hivatalos árjegyzése. Buza tiszavidéki, felsőtiszai, dunatiszaközi, fejemgyei, dunántúli kisalföldi 77 kg-os 19.65, 78 kg-os 20.15, 79 kg-os 20.45, 80 kg-os 20.65. Rozs pestvidéki 14.05-14.15, takarmányárpa I. 16.60-17.90, sörárpa kiváló 21.00-22.00, zab I. 19.15-19.40, tengeri tiszántúli 18.80-18.90.

Csikágói terménnytőzsdezárlat. Buza szilárd, Októberre 84 ötnyolcad-egynegyed, decemberre 83.25-háromnyolcad, márciusra 81 háromnyolcad. Tengeri tartott, Októberre 49 ötnyolcad, decemberre 52.25, márciusra 53. Rozs jól tartott, Októberre 54.75, decemberre 54 ötnyolcad, márciusra 54 háromnyolcad.

Felelős szerkesztő:
BÁRTFAI LASZLÓ
 —oO—
 Felelős kiadó:
HUNYA BENEDEK DR.
 —oO—
 Szerkesztőség:
 Szeged, Aradi-utca 8; telefon 23-33, éjszaka: 10-84. — Éjszakai szerkesztőség: Kálvária-utca 14.
 Fogadóórak: 11.30-13 óráig.
 Kiadóhivatal:
 Szeged, Aradi-utca 8; telefon: 13-06.

Nyomatott Ablaka György körlorgógépén Szeged, Kálvária-utca 14. Telefon: 10-84. Az üzemvezetésért felelős Ablaka György.

DÉLMAGYARORSZÁG

KÖLCSÖNKÖNYVTÁRÁNAK

katalógusából:

Ádám Dezső: Falu a hegyek között	1-4-4
Bálint György: Az állatok dicsérete	1-1-9
Csekey István: Északi irások	1-3-3
Danthendey M.: A Biva nyolc orcája	1-1-16
Fodor N.: A dakotai kísértetirtó	1-1-46
Glyn Elinor: A nagy feladat	1-4-15
Huerta Gerry: Pánik Amerikában	1-1-19
J. Benedek I.: A tábornokné naplója	1-3-5
Jókai Mór: Dekameron	1-5-13
Kodolányi János: Kántor József megdicsőülése	1-4-2
Lakatos László: Tavasz Játék	1-1-37
Móricz Zsigmond: Arany szoknyák	1-7-2
Packard Franc: A vörös főkönyv	1-3-21
Vanie Louis: Az esetlen Maitland	1-1-26

Havi 80 fillérért minden hétköznapi cserélhető könyvet.